

ДЕПАРТАМЕНТ РОЗВИТКУ ЛЬВІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ №36 м. ЛЬВОВА

УКЛАДАЧІ:

- Бордовська Е.В.,заступник директора з НВР
- Шпак Т.М.,заступник директора з НВР
- Яремишин Ю.О.,вчитель інформатики
- Гамаль Г.М., практичний психолог.

Львів - 2024

ЗМІСТ

Вступ	3-5
Розділ I. Стислий опис методики дослідження: використані методи і прийоми, організація дослідження).	6-8
Розділ II. Аналіз результатів дослідження (графіки, таблиці, коментарі)	9-25
Висновки.	26-34
Рекомендації.	35-40

ВСТУП

Освітнє середовище - це система впливів і умов формування особистості, а також можливості для її розвитку, що містяться в соціальному і просторово-предметному оточенні здобувачів освіти.

Освітнє середовище ЗЗСО спеціально створене та має встановлені державою за участі місцевої громади та учасників освітнього процесу властивості:

- Просторово-предметне наповнення школи орієнтоване на забезпечення комфортних умов для навчання і релаксації. Воно добре продумане та сприяє формуванню естетичних смаків і уподобань здобувачів освіти.

- Взаємовідносини між учасниками освітнього процесу підпорядковані правилам, спеціально розробленим для забезпечення результативного навчання і виховання. За умови дотримання цих правил учасники освітнього процесу взаємодіють як спільнота (колектив). У спільноті здобувачі освіти переймають визначений освітньою програмою ЗЗСО рівень освіти, набувають соціального досвіду, формуються як особистості.

- Творять і розвивають освітнє середовище ЗЗСО педагогічні працівники за участі учнівського і батьківського активу. Розвиток освітнього середовища спрямований на підвищення ефективності освітнього процесу. Для навчання і виховання здобувачів освіти педагоги працюють за укладеними ними програмами, застосовують спеціальні науково вивірені методи та навчальні засоби.

Актуальність дослідження якості освітнього середовища полягає в дотриманні закладом освіти його основних критеріїв: безпечності, демократичності, відкритості, патріотичності, культуротворчості та сповненням довіри. Освітнє середовище сучасного ЗЗСО має бути відповідно до регіонального стандарту («Стратегія розвитку освіти Львівщини в 2021 – 2027 роках»):

- безпечним, тобто не загрожувати життю, фізичному і психічному здоров'ю учасників освітнього процесу, насамперед здобувачів освіти.

- сповненням довіри, що передбачає ґрунтовану на досвіді впевненість учасників освітнього процесу в порядності, доброзичливості та компетентності партнерів, з якими вони комунікують.

- демократичним, тобто людиноорієнтованим, де керівництво закладу поважає права учасників освітнього процесу, не принижує їх гідність, , гарантує

академічну автономію педагогам, уможливилося реалізацію учнем/ученицею індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечує батькам доступ до інформації про діяльність закладу, підтримує утворені в закладі самоврядні спільноти учнів, батьків та вчителів.

- орієнтованим на пробудження патріотизму, а саме особливої прихильності до України, почуття особистої ідентифікації з нею, турботи про добробут її громадян та готовності жертвувати своїм часом, енергією, майном та життям заради Батьківщини.

- культуротворчим, себто таким, що мотивує й активізує здобувачів освіти, стимулює їх фізичний, інтелектуальний і особистісний розвиток завдяки відповідному предметно-просторовому оточенню та застосуванню педагогами активних та інтерактивних методів навчання.

- відкритим до комунікації з іншими шкільними спільнотами, з громадськими об'єднаннями, насамперед, місцевими осередками дитячих та молодіжних організацій, а також з лідерами громадської думки, воїнами ЗСУ, волонтерами і т. д. Відкритість (інклюзивність) передбачає також адаптованість освітнього середовища закладу до участі у шкільній спільноті обдарованих учнів, дітей з особливими освітніми потребами, осіб з інвалідністю.

Мета дослідження - оцінювання якості освітнього середовища ЗЗСО на придатність для виховання.

Об'єкт дослідження – освітнє середовище.

Предмет дослідження – відповідність освітнього середовища ЗЗСО критеріям сучасного виховного простору української школи (безпечний, сповнений довіри, демократичний, патріотичний, культуротворчий, відкритий).

Інформація про стан та взаємовідносин у школі необхідна для прийняття ефективних і своєчасних управлінських рішень. Можна скористатися узагальненими результатами опитування для планування розвитку освітнього середовища. Звіт про результати дослідження освітнього середовища ЗЗСО необхідно публічно представити усім категоріям учасників освітнього процесу та зацікавленим групам належних чи дотичних до системи освіти осіб, а саме: педколективу - на педраді; батьківській громаді - на загальношкільних зборах; учнівському самоврядуванню - на учнівських зборах. За підсумками, запланувати заходи з покращення якості освітнього середовища.

З метою забезпечення процедури анкетування у закладі освіти видано наказ №121 від 15.04.2024 «Про участь у проведенні вимірювань в електронному форматі показників якості освітнього середовища ЗЗСО Львівської області», згідно якого створено моніторингову групу для дослідження якості освітнього середовища у складі:

- Бордовська Е.В.,заступник директора з НВР
- Шпак Т.М.,заступник директора з НВР
- Яремишин Ю.О.,вчитель інформатики
- Устименко Н.О., вчитель інформатики
- Потоцька А.В., вчитель інформатики
- Гамаль Г.М., практичний психолог.

Моніторинг відбувся 17 квітня 2024 року. Розпочався ,згідно розкладу, о 8.30 годині.

Опитування проходили 4,8,10 класи. Школа задіяла 3 кабінети інформатики ,у яких знаходиться 21 комп'ютер. З 8.30 до 11.30 працювали 4 класи, з 11.30 до 13.30 – 8 класи ,з 13.30 до 15.30- 10 класи.

Розділ I Стислий опис методики дослідження

Завдання дослідження якості освітнього середовища:

- оцінити відповідність освітнього середовища школи характеристикам виховного простору, визначеним Стратегією розвитку освіти Львівщини в 2021 - 2027 роках, а саме: безпечний, сповнений довіри, демократичний, патріотичний, культуротворчий (розвивальний, такий, що мотивує пізнавальну діяльність), відкритий (інклюзивний);
- окреслення кола потреб закладу та визначення напрямів співпраці з іншими соціальними інститутами у справі виховання;
- стимулювання росту професійної компетентності педагогічних працівників як виховників;
- отримання об'єктивної інформації про адекватність результатів виховання ресурсам, що вкладаються в організацію виховної роботи.

Орієнтовні ключові запитання оцінювання якості освітнього середовища як виховного простору, на які можна отримати відповіді за результатами цього дослідження:

- відповідність освітнього процесу ЗЗСО в ділянці виховання формулі НУШ (виховання на цінностях), потребам та очікуванням учнів і батьків;
- корисність (потрібність) запланованих і проведених шкільних виховних справ (проектів) для учнів;
- якість стилю спілкування працівників школи з учнями і батьками, його відповідність формулі НУШ (партнерство);
- участь учнів, батьків та громадськості, місцевих громадських об'єднань у плануванні і проведенні виховних справ (проектів).

Було проведено анкетування учнів 4-х, 8-х, 10-х класів (анкети розраховані на час до 45 хв.) та педагогів школи (анкета - до 60 хв.), а також батьків (опікунів) учнів 4, 8 і 10 класів (анкети – до 60 хв.). Анкетування учнів 4-х та 8-х, 10-х класів і педагогів відбувалось в закладі освіти у час, зазначений в графіку, що його затвердив директор; анкетування батьків учнів - у їхній вільний час впродовж доби, на яку призначене анкетування. Анкетування учнів 4-х та 8-х, 10-х класів відбувалось в комп'ютерних класах і у класах з доступом до інтернету, а педагогів - у комп'ютерних класах і/або в учительській під наглядом інструктора. Батьки учнів виконували анкету з власних гаджетів. Для

цього заклад їм надіслав покликання та логін і пароль разом з інструкцією, як пройти е-анкетування.

Видано наказ по школі від 15.04.2024 №121 «Про участь у проведенні вимірювань в електронному форматі показників якості освітнього середовища ЗЗСО Львівської області». Для проведення дослідження у школі було розроблено графік його проведення. Виконавцями дослідження були працівники закладу: заступник директора, який/яка відповідає за організацію виховної роботи; шкільний психолог, вчитель/вчителька інформатики (забезпечує технічні умови апробації) та інші призначені директором працівники ЗЗСО. Попередньо проведено нараду з працівниками школи щодо організації та особливостей проведення опитування.

Анкетування учнів 4-х, 8-х та 10-х класів, педагогів відбувалось **під керівництвом інструктора** на визначеному школою уроці, у присутності шкільного психолога, інших, визначених наказом директора педагогічних працівників. Попередньо було продемонстровано дітям створені психологом відео та проведено з ними бесіду про призначення та специфіку анкетування. Діти виконували анкету впродовж 45 хв. Насамперед вони обирали категорію учасника, вводили відповідний логін і пароль, а тоді відзначали на власний розсуд відповіді на запитання. Анкета складалась з двох частин. Виконавши першу, учень/учениця натискали кнопку «відправити дані». Це дозволило йому/їй отримати доступ до другої частини анкети (натиснути кнопку «Частина II») та дати відповіді на поміщені запитання. Завершивши анкетування, учень/учениця обов'язково натиснула кнопку «завершити анкетування».

Анкетування батьків (опікунів) учнів 4-х, 8-х та 10-х класів відбувалось у той самий день, що й анкетування учнів та педагогів. Батьки самі обирали час для виконання анкети. Про проведення анкетування та його організацію класні керівники учнів 4-х, 8-х та 10-х класів повідомили батьків напередодні. Педагог інформував про те, що анкетування анонімне і обрані респондентами відповіді не будуть доведені до відома вчителів і дирекції. Педагог (класний керівник) роз'яснив респондентам, як слід виконувати анкету. Було надіслано батькам відповідну інструкцію. Покликання, логін і пароль для входу в програму батьки (опікуни) учнів отримали в день проведення анкетування у ЗЗСО, вранці. Доступ до анкет було для них відкрито до 24 год.

Анкетування учнів, що навчаються дистанційно/сімейно, проводилось за тим самим алгоритмом, що й анкетування батьків. Вони отримали покликання, логін і пароль для входу в програму в день проведення анкетування у ЗЗСО.

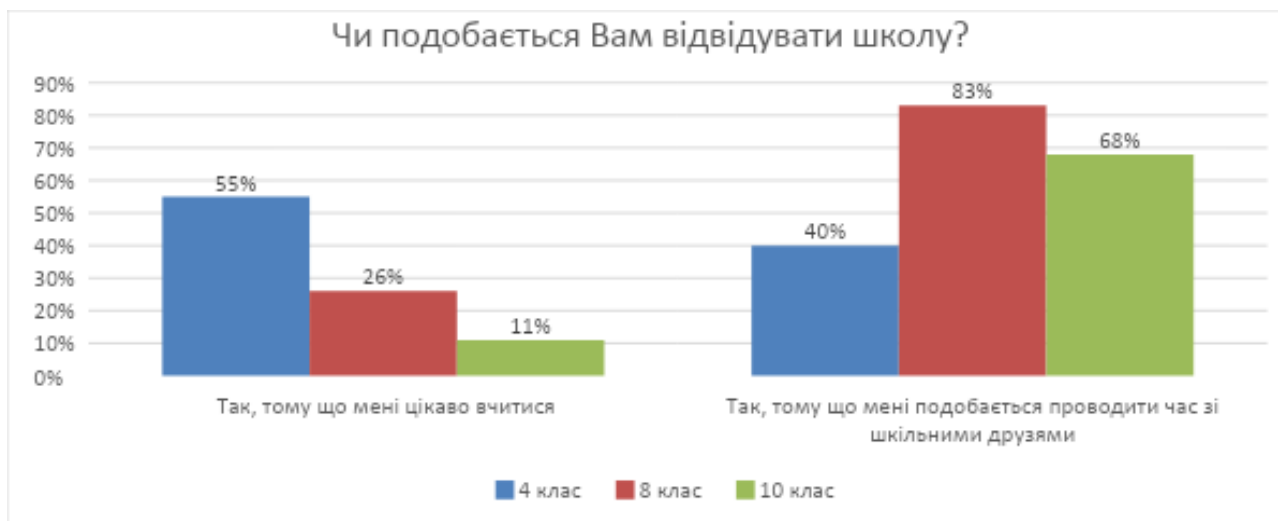
Взяли участь в анкетуванні 80 учнів 4-х, 78 - 8-их та 38 учнів 10-их класів, що складає 87% від загальної кількості четвертокласників, 76% - восьмикласників та 66% десятикласників. Опитано 88 близьких родичів цих

учнів (35%) та 50 педагогів (60%). Серед учнів 4-х класів залучено 58% хлопчиків та 42% дівчат, з них вважають себе без успіхів у навчанні 6% опитаних, успішних учнів – 94%. Серед учнів 8-х класів взяли участь 46% хлопчиків та 54% дівчат; без успіхів у навчанні – 18%, успішні учні – 82% опитаних. Поміж учнів 10 класів опитано 42% хлопців та 58% дівчат; без успіхів у навчанні – 11%, успішні у навчанні – 89%. Отже, загалом поділ між статями в учнів майже порівну, значно переважає кількість учнів з успіхами у навчанні. Серед педагогів переважають учасники жіночої статі – 90%, чоловіків – 10%. Переважає кількість вчителів з педагогічним стажем поза 20 років – 48% опитаних, працівників з педагогічним стажем до 10 років – 36%. Найбільше серед учасників вчителів вищої категорії – 44%, спеціалістів – 34%, вчителів I та II категорія – 22%. Педагогічних працівників, які безпосередньо відповідають за виховання в масштабі закладу (вчитель фізичної культури, педагог-організатор, асистент учителя, шкільний психолог, соціальний педагог, заступник директора, який/яка відповідає за організацію виховання) – 40%, учителів гуманітарних дисциплін – 28%. Серед опитаних батьків переважають учасники жіночої статі – 97%, 3% - чоловіки. Найбільше учасників віком 36-45 років – 70%; за освітою : вища (бакалавр, магістр, спеціаліст/ не педагогічна) – 65%; усі дорослі в сім'ї працюють по 8 годин в день/40 годин в тиждень – 51%.

Розділ II. Аналіз результатів дослідження (графіки, таблиці, коментарі).

Безпечний виховний простір

1. Переважній більшості учнів подобається відвідувати школу. «Чи подобається Вам відвідувати школу?» ствердно відповіли

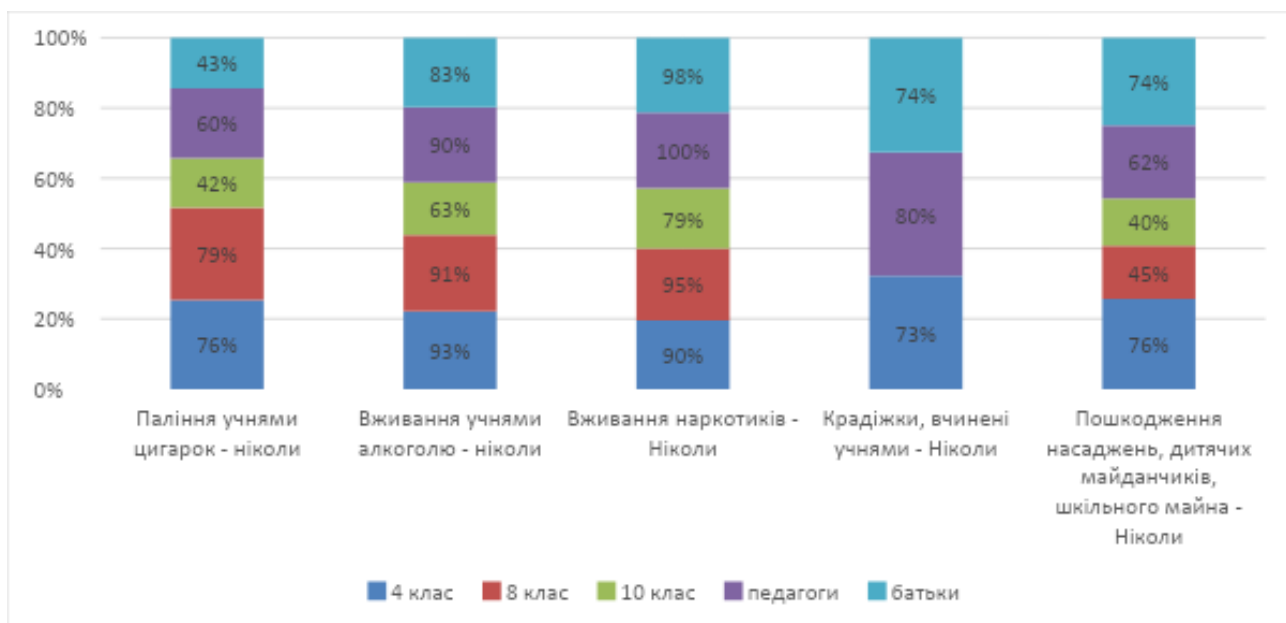

«Ваша дитина охоче ходить до школи?» - «так» відповіли 60% батьків.

2. У відповідь на питання «Чи є у класі учні, над якими збиткуються (ображають, цькують)?» визнали цю проблему 34% четвертокласників, 33% восьмикласників, 42% десятикласників. 8% вчителів спостерігають булінг серед учнів часто, 28% - рідко; батьки зазначають часто - 21%, рідко – 40%.
3. Що у школі створює Тобі найбільший дискомфорт?

4. Безпечний виховний простір щодо профілактики злочинності, залежної поведінки і шкідливих звичок серед учнів.

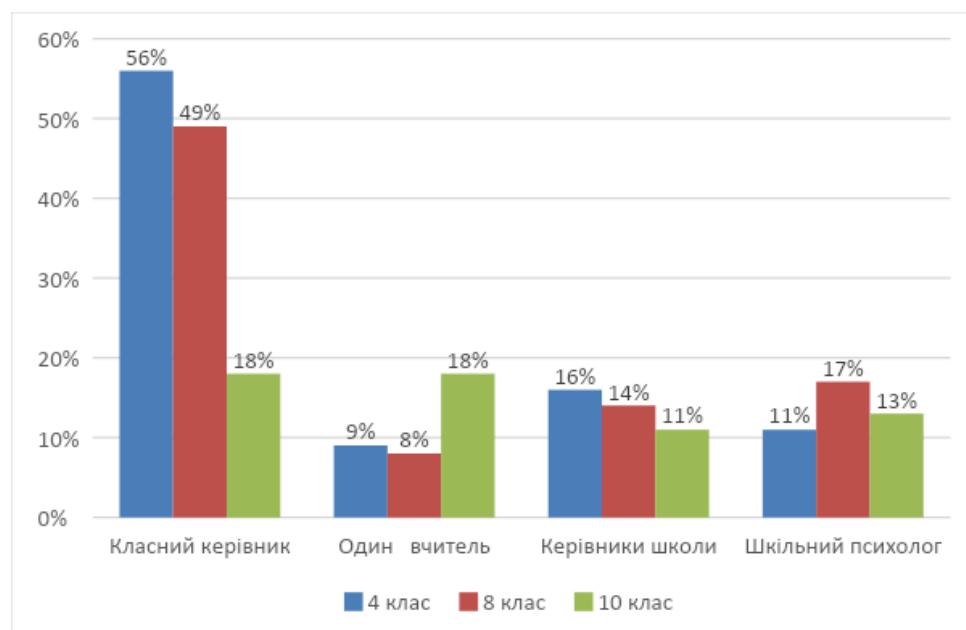

5. Обізнаність з питань безпечної поведінки. Ознайомлена педагогами Ваша дитина з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, наприклад, пожежі, повітряної тривоги – 98% батьків та 98% педагогів, ознайомлена із правилами безпечного користування Інтернетом – 88% батьків та 78% педагогів. Проводилась інформаційна робота з батьками учнів щодо безпечного користування мережею Інтернет вважає 88% педагогів та 65% батьків.

6. Задоволені комфортним перебуванням у школі щодо температурного режиму учні 4 класів – 69% , 8 класів – 36%, 10 класів – 21%, 72% педагогів, 75% батьків.
7. Мій клас освітлюється дуже добре, легко писати і читати – 83% учнів 4 класів, 84% педагогів, 76% батьків;
8. Приміщення класу, школи подобається, стимулює навчатися і перепочивати на перервах - 80% учнів 4 класів.
9. У нашому класі та в коридорах завжди та переважно чисто, регулярно прибирають – 96% опитаних учнів 4 класів, 68% педагогів, 82% батьків.
10. Облаштування та утримання туалетів – 54% педагогів, 16% батьків.
11. «Їжа у школі несмачна, не відповідає нормам здорового харчування» - так вважають 5% четвертокласників, 12% восьмикласників, 18% десятикласників, 12% педагогів, 27% батьків. Не харчується у шкільній їдальні/буфеті з незалежних від школи причин 1% четвертокласників, 27% восьмикласників, 45% десятикласників, 20% опитаних батьків.

Виховний простір сповнений довіри

1. Учні довіряють, найчастіше звертаються за порадою та підтримкою до класного керівника в четвертих та восьмих класах. У 10 класах спостерігається зменшення звернень до працівників школи.

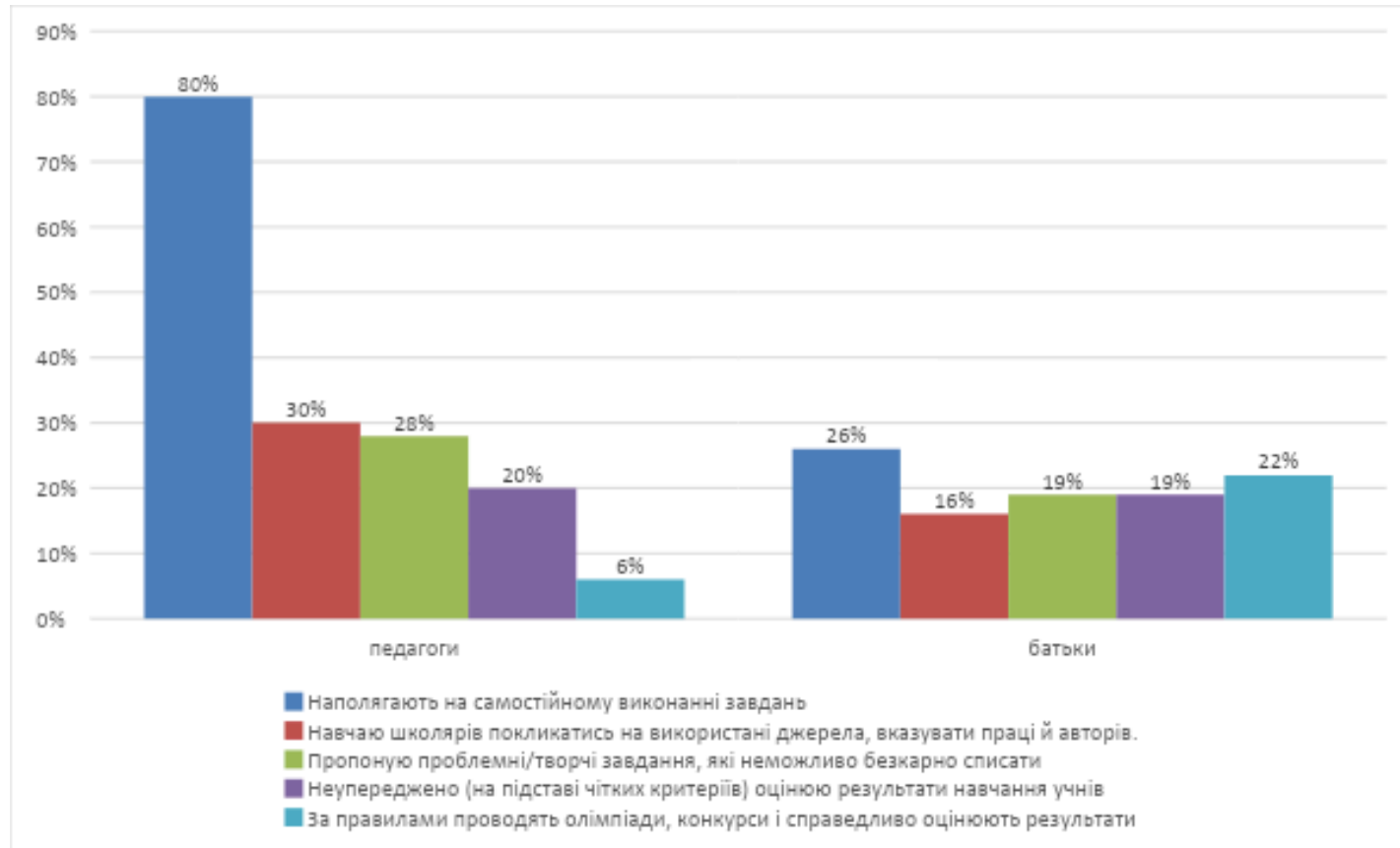
2. У четвертому класі учні мають бути більш самостійними в організації свого шкільного життя. Класний керівник цьому сприяв/ла: підтримував/ла наші пропозиції – 69%, давав/ла нам поради – 88% опитаних.

3. «Чи використовували Ви можливість поспілкуватися зі шкільним психологом?» учні 10 класів відповіли: 5% - досвідом спілкування задоволені, 5% - незадоволені, 47% - знаю, що можу звернутися до нього за потреби. На думку педагогів, практичний психолог у школі найчастіше займається: просвітницькою діяльністю (лекції та тренінги для школярів та вчителів) - 88%, психологічним супроводом школярів (відстеження психологічного стану дітей протягом усього періоду їхнього навчання) – 82%, психодіагностикою (складання психологічної характеристики дітей, яка потім використовується для психокорекційних заходів) – 78%, профілактикою злочинності, залежної поведінки і шкідливих звичок серед підлітків – 66%.

4. Ставлення Ваших однокласників до учнів (одного чи кількох), які в зв'язку з війною переселились до вашого населеного пункту – «часто спілкуються, як школі, так і поза її межами» та «нейтральне, спілкуються так, як між собою» вважають 47% та 30% (77%) восьмикласників, 53% та 24% (77%) десятикласників; 98% педагогів та 89% батьків .

5. Виконані Вами завдання усі вчителі оцінюють справедливо вважають 88% учнів 4 класів, 33% учнів 8 класів, 13% учнів 10 класів, 62% вчителів, 68% батьків. Прозора система оцінювання у школі - (вчителі пояснюють, чому поставили ту чи іншу оцінку, не маніпулюють оцінюванням) - 62% педагогів, 42% батьків.

6. Педагоги для забезпечення дотримання учнями принципів академічної доброчесності найчастіше використовують такі методи як:

7. Ставлення до списування домашніх завдань, контрольних робіт учнів школи: списувати деколи доводиться - 42% (10 класи), 48% (4 класи); учителі, на жаль, не дають списати - 18% (10 класи); я принципово ніколи не списую – 5% (10 класи), 34% (4 класи)

8. Четвертокласники цілковито згодні, що стосунки з іншими учнями та педагогами минулого навчального року були такі: в добрих стосунках з іншими учнями – 73%, учителі підтримували мене, коли щось не вдавалося – 75%, учителі зі мною приятні, доброзичливі – 70%, подружився/лась із окремими учнями – 66%, моєю думкою вчителі цікавились, її цінували – 60%, у класі до мене прислухалися, пропозиції підтримували – 51%.

9. Батьки довіряють більшості учителів вважають 44% восьмикласників, 21% десятикласників, 60% педагогів, 60% батьків. Учні відмічають менший рівень довіри, ніж дорослі.

10. Між педагогами і адміністрацією закладу відкриті, довірливі взаємини вважають 72% педагогів.

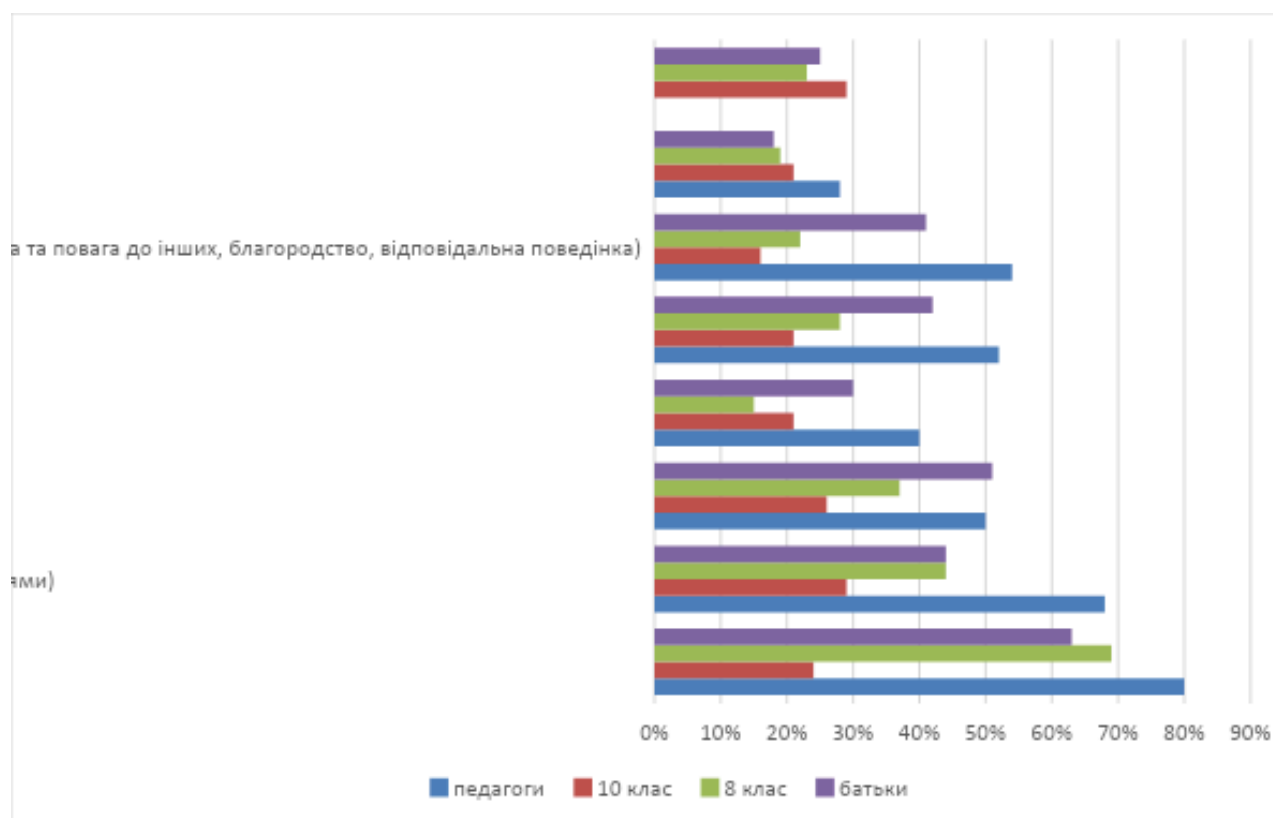
11. На думку батьків та педагогів, у школі відсутні («ніколи») прояви дискримінації за статевою ознакою (сексизм) – 90% батьків та 94% педагогів; дискримінації за расовою та/або етнічною ознаками – 93% батьків та 94% педагогів; психологічний тиск педагогів на батьків (мобінг) - 85%; цькування батьками педагога (булінг) – 82% батьків та 68% педагогів; наклеп (поширення завідомо неправдивої інформації, що ганьбить

педагога, дитину чи її рідню) - 86% батьків та 72% вчителів; вимагання педагогами, адміністрацією хабаря - 99% батьків та 90% педагогів; порушення права учнів на свободу совісті та віросповідання - 95% батьків та 94% педагогів; академічний плагіат (свідоме поширення педагогами чужої наукової інформації із позиції власного авторства) – 92% педагогів.

12. Найчастіше характер міжособистісних відносин між всіма учасниками НВП - «товариські, довірливі та партнерські, найчастіше співпрацюють». Найменше опитаних відмітили «стосунки напружені, часто конфліктують»: відносин між працівниками школи – 2% педагогів, між педагогами і дирекцією – 4% педагогів; між учнями, яких я навчаю – 4% педагогів та 3% батьків; між дирекцією та батьками (опікунами) учнів – 2% педагогів та 7% батьків; між учнями і педагогами – 1% батьків; між педагогами і батьками -1% батьків.

13. Звертаються до педагогів учні із особистими запитаннями, проханням про допомогу «часто» – 46%, «інколи» – 48% на думку вчителів.

14. На розвиток яких особистісних рис у дітях найбільше впливає ваш заклад освіти

Патріотичний виховний простір

1. Українською мовою розмовляють з Тобою і однокласниками вчителі (на уроках і в позаурочний час) відмітило 89% четвертокласників, 90% восьмикласників, 82% десятикласників, 94% педагогів, 95% батьків. Що свідчить про активне використання державної мови в закладі освіти.
2. Більшість учнів із захопленням та цікавістю брала активну участь в організації заходів патріотичного спрямування (напр., кампанії вшанування героїв, екскурсії, зустрічі з фахівцями з історії, культури і господарського життя України) – 94% педагогів, 73% батьків, 75% четвертокласників, 72% восьмикласників, 52% десятикласників.
3. Діти та педагоги завжди шанобливо ставляться до державних символів України вважають 90% педагогів, 89% батьків, 71% учнів 8 класів, 42% учнів 10 класів.
4. Можливість цього або минулого року поспілкуватися з активістами громадських організацій, волонтерами, захисниками Батьківщини навіть частіше ніж до повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну було в 70% опитаних педагогів, 58% батьків, 27% восьмикласників, 37 % десятикласників.
5. 89% учнів 4 класів сподобались, було дуже цікаво екскурсії (в музеї, вулицями, рідним краєм), на які клас вирушав минулого навчального року. Краєзнавча робота у нашій школі проводиться дуже активно.
6. Доволі часто ініціювали самі учні минулоріч або нещодавно якісь заходи патріотичного спрямування та/або волонтерські акції вважає 60% педагогів,
7. У закладі освіти практикують педагогічне волонтерство (наставництво; соціальне репетиторство; соціально-педагогічну допомогу потребуючим; просвітництво), зокрема, волонтерство дітей старшого шкільного віку вважає 74% педагогів,
8. З названого найкраще в учнів 4 класів виходить: виконувати напам'ять Гімн України – 95%, описувати Прапор України – 94%, використовувати потрібні слова, жести, стійки (наприклад, стійку «струнко») при вшануванні державної символіки (прапора, герба), а також полеглих

українських героїв – 83%, пояснити, чому цінуєш якісь історичні постаті, наприклад, Тараса Шевченка, Лесю Українку, Романа Шухевича або Героїв Небесної Сотні – 75%, розповідати про походження малого Герба України – 61% опитаних.

Культуротворчий виховний простір (розвивальний, мотивуючий до пізнавальної діяльності)

1. Минулого навчального року добровільно брав/ла участь у тематичних конкурсах, турнірах, змаганнях одному та більше, які проводили в школі різні організації та вчителі – 78% учнів 4 класів, 19% учнів 10 класів, 56% - педагоги, 89% батьків (добровільно, найчастіше без примусу).

2. Щороку відбуваються позашкільні публічні заходи – олімпіади, конкурси, виставки, змагання тощо. Найчастіше школа скеровувала Тебе або Твій витвір (науковий, технічний, літературний, мистецький) для участі в таких заходах: на спортивні змагання – 30% (8 класи), 11 % (10 класи); на предметні олімпіади, конкурси, турніри – 23% (8 класи), 21% (10 класи); на літературні конкурси/ мистецькі виставки – 6% (8 класи), 26% (10 класи); на учнівські наукові конференції, конкурси, семінари – 26% (10 класи). Не брав /не брала участі у жодних таких позашкільних заходах – 38% учнів 8 класів та 39% учнів 10 класів.

3. Брав (брала) участь якщо мав/мала таку можливість в усіх або окремих випадках упродовж минулого навчального року в позаурочних заходах - експедиціях, екскурсіях, подорожах, організованих з ініціативи або за підтримки вчителів чи батьків -76% учнів 8 класів та 64% учнів 10 класів, 86% батьків.

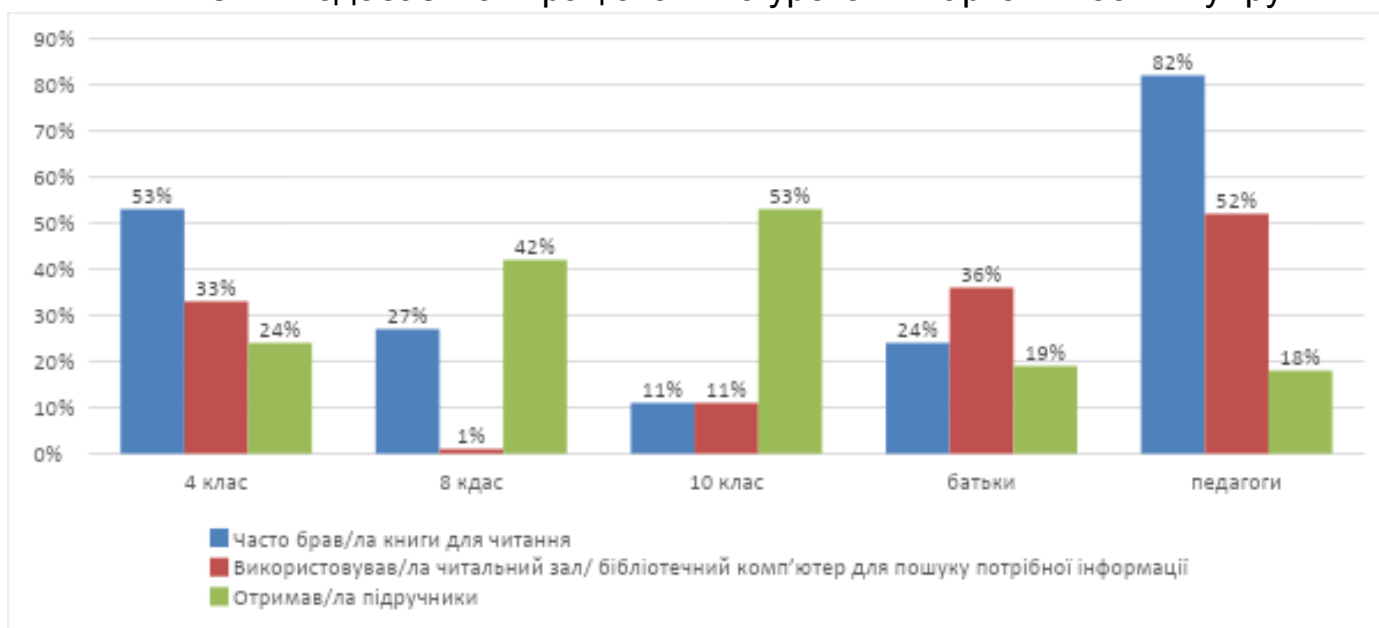
4. Вчителі, які минулого навчального року організовували позаурочні заходи (експедиції, екскурсії, подорожі, дебати, змагання тощо), достатньо дбали і загалом успішно, щоб вони були цікавими і потрібними учням вважає 60% учнів 8 класів, 42% учнів 10 класів, 90% педагогів, 90% батьків.

5. Якою мірою школа задовольняє Твої пізнавальні та/або розвиткові інтереси у позаурочний час? Минулого навчального року 80% учнів 4 класів відвідували якийсь шкільний гурток, спортивну секцію або мистецьку студію. У мене інші інтереси, шкільні гуртки, секції, студії не відвідую – 73% учнів 8 класів.

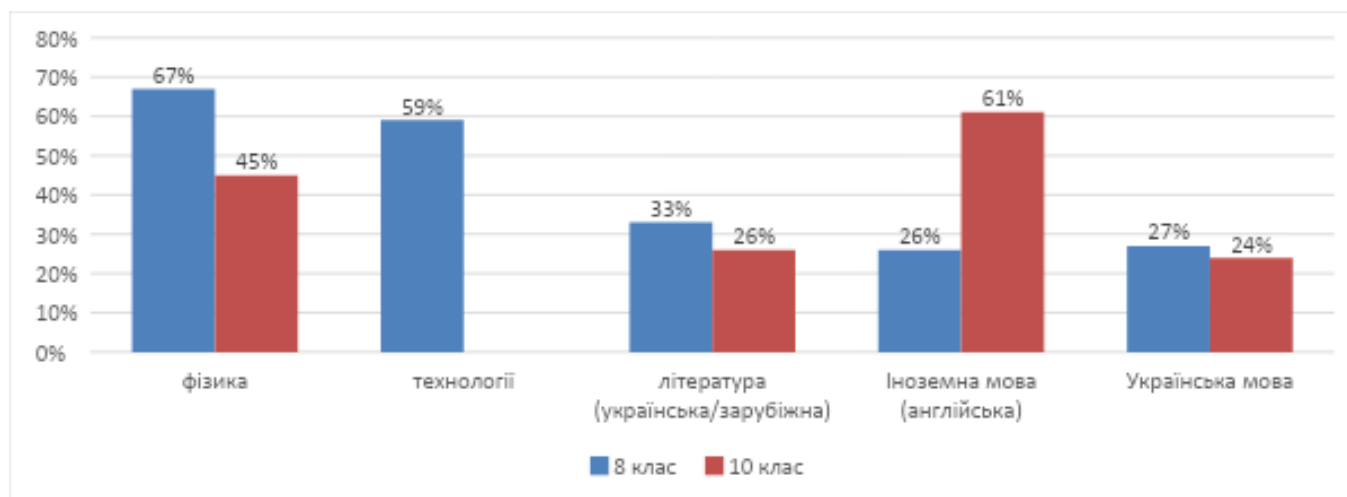
6. Цьогоріч відбувається навчання учнів 4 класів: мені подобається, як учителі проводять уроки – 75% учнів, я звертаюся до вчителів, якщо відчуваю труднощі - 69%, я самостійно виконую домашні завдання – 61%, у класі ми не сміємося над тими, хто помилився - 61%, учителі ставляться до нас з повагою, нікого не принижують, не ображають - 86%, учителі допомагають, коли хтось не розуміє, як виконати завдання – 93%.

7. Корисною була для Тебе минулого навчального року шкільна бібліотека такими послугами:

8. Подобається працювати на уроках в парі з кимось чи у групі –

79% учнів 4 класів. Найчастіше з таких предметів учні 8 та 10 класів виконують завдання групами або/і парами.

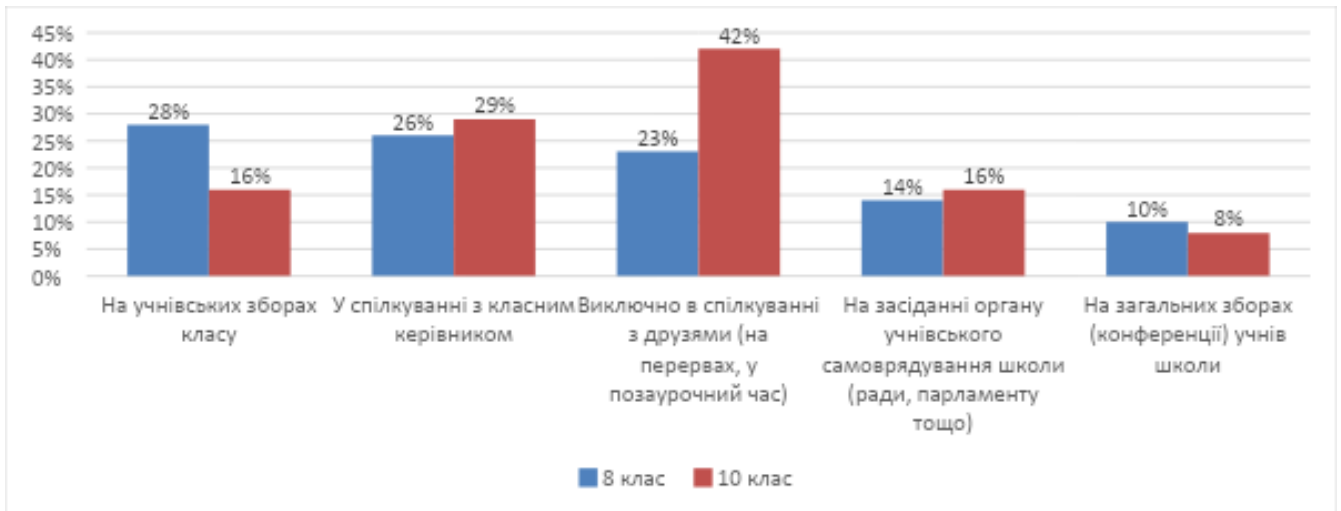

9. Педагоги іноді пропонують учням названі види завдань: для пари/тріади -60%, для групи учнів (4-6 осіб) - 64%, проект (дослідження, громадський захід) - 60%, на прогнозування – 54%, творче (есе, роздум, твір) – 48%. Регулярно на узагальнення – 62% педагогів, на аналіз і порівняння – 62%, на оцінювання – 62%.

Демократичний виховний простір

1. Учнівство має можливість вільно висловлювати свою думку про заклад, взаємини з педагогами – 66 % педагогів та 69% батьків.

2. Де, за бажання, Ти міг (могла) би безперешкодно висловити власну думку щодо подій шкільного життя чи, наприклад, взаємостосунків з педагогами

3. На думку учнів 4 класів, для чого та як діє учнівське самоврядування класу/школи найбільше відсотків отримали такі відповіді:

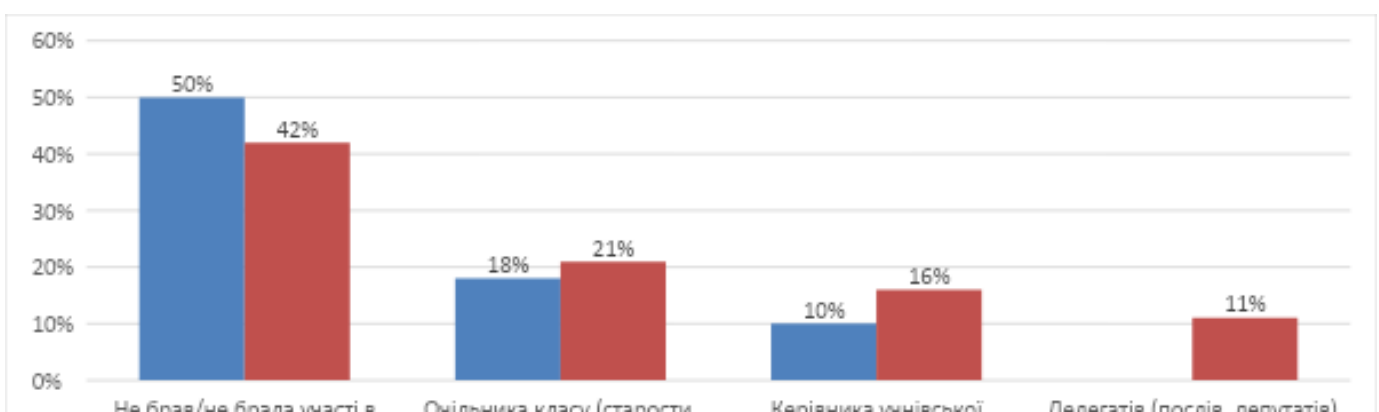
✓ учнівське самоврядування створене для того, щоб представляти інтереси та захищати права учнів, брати участь в керуванні школою – 71%;

✓ керівництво учнівського самоврядування класу / школи обирають усі учні класу/ учні школи, віком від 12 років – 70% опитаних;

✓ керівники учнівського самоврядування класу/школи зобов'язані щорічно звітувати перед класом/ перед усіма школярами про свою роботу – 64%.

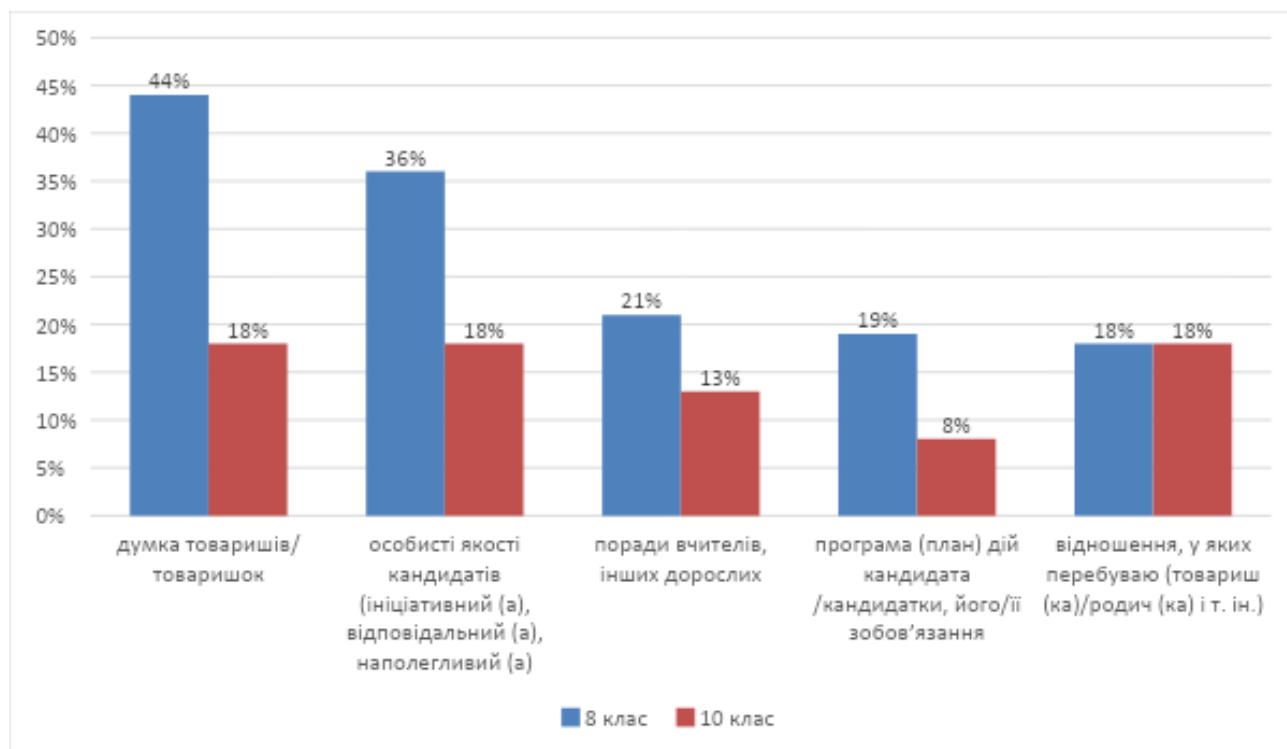
4. Знають правила, за якими у школі організовано учнівське самоврядування - 60% учнів 4 класів.

5. У виборах до яких органів учнівського самоврядування Ти брав (брала) участь цього або минулого календарного року?

6. Як Ви оцінюєте чергові вибори до органів учнівського самоврядування, які відбулись цього або минулого календарного року? Відповідь «Проходили з повним дотриманням процедури» – 59% учнів 8 класів, 26% учнів 10 класів, 92% педагогів.

7. На думку учнів, вирішальним чином впливає на те, за кого ти віддаси свій голос на виборах до органів учнівського самоврядування класу, школи, територіальної громади:

думка товаришів/ товаришок - 44%; особисті якості кандидатів (ініціативний (а), відповідальний (а), наполегливий (а) - 36%; поради вчителів, інших дорослих - 21%, програма (план) дій кандидата /кандидатки, його/її зобов'язання -19%.

8. Користь від минулорічної діяльності органу учнівського самоврядування школи, його чинного складу така

9. Як би Ви особисто оцінили ставлення педагогів школи, насамперед дирекції, до учнівського самоврядування? Керівництво і вчителі завжди та переважно зважають на рішення органів учнівського самоврядування, на думку учнів – 58% опитаних десятикласників та 72% восьмикласників.

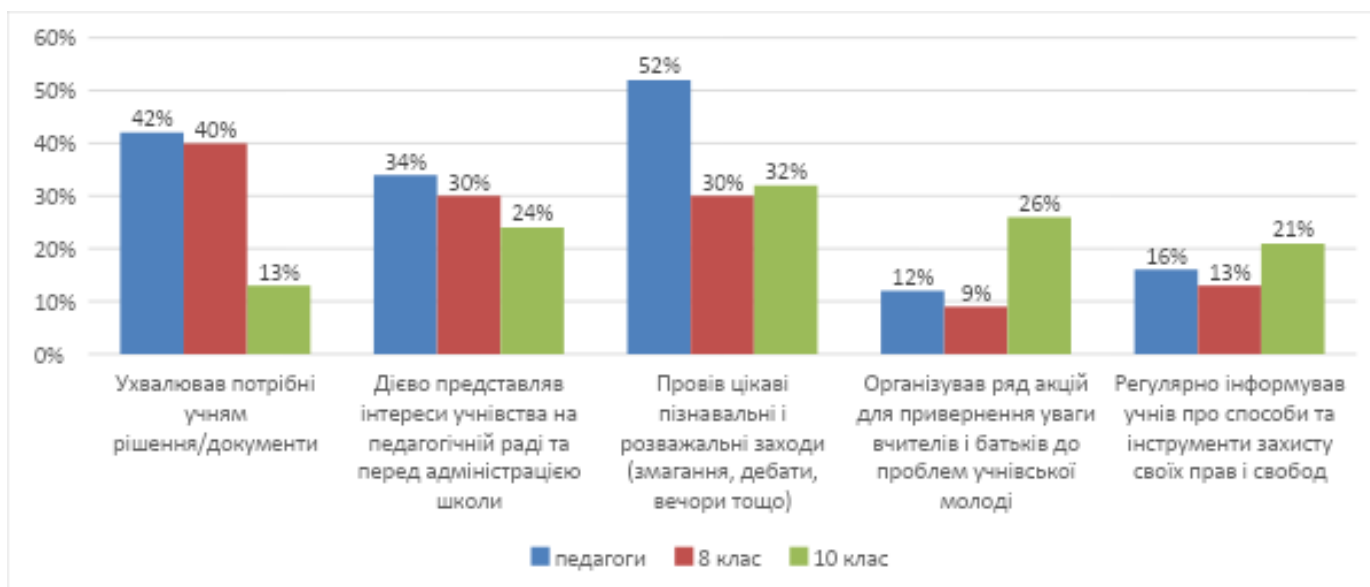
10. Чи органи учнівського самоврядування школи (президент, парламент, учнівський уряд) звітували про свою роботу за цей чи минулий календарний або навчальний рік? Так, на щорічних зборах (конференції) учнів – 37% восьмикласників, 16% десятикласників, 76% педагогів. Звітував голова ради (президент, головний отаман) перед учнівським парламентом/ на зборах (конференції) учнів – 5% (8 класи), 16% (10 класи), 16% педагогів. Може й звітували, мені байдуже – 18% (8 класи), 32% (10 класи).

11. Чи могло учнівство минулого та цього року проводити під власну відповідальність – повну або часткову – якісь позаурочні заходи (напр., свята, тематичні вечори, краєзнавчі дослідження, змагання)? Так, могло (окремі заходи учні проводять з власної ініціативи, щодо решти, то відповідальність розділена з педагогами, громадськими активістами тощо) – вважає 62% педагогів та 32% батьків.

12. Якою мірою у школі захищено права і свободи учнів, зокрема ті, що визначені у Конституції (статуті) шкільної учнівської спільноти? На думку опитаних, загалом захищені, немає потреби відстоювати – 40% (8 класи), 16% (10 класи), 76% педагогів, 58% батьків; захищені, але буває, що окремі треба відстоювати – 32% (8 класи), 29% (10 класи).

13. Керівництво закладу відкрите для спілкування (чує учасників освітнього процесу, знаходить час для спілкування, відкрито обговорює проблеми) – 66% педагогів та 56% батьків; керівництво враховує пропозиції підпрацівників – 62%; педагогічні працівники без побоювань висловлюють власну думку, навіть якщо вона не співпадає з позицією керівників – 50%; права педагогічних працівників у закладі дотримані – 62% педагогів та 66% батьків; керівництво/ педагоги поважають права батьків/рідних як учасників освітнього процесу – 80% педагогів та 60% батьків. Батьки (опікуни) учнів без побоювань висловлюють власну думку, навіть якщо вона не співпадає з позицією класного керівника, дирекції – 58% батьків, класний керівник враховує пропозиції батьків (опікунів) – 69% батьків.

14. Як учасники освітнього процесу та громадськість довідуються про прийняті адміністрацією закладу рішення, результати її роботи?

15. Усе, що потрібно, погоджувала цього року та минулого року дирекція свої рішення з батьківським комітетом закладу освіти - 51% опитаних батьків.

16. У розробленні таких офіційних документів закладу освіти найчастіше Ви особисто брали участь

17. Заклад освіти працює як спільнота педагогів, учнів, їх батьків і опікунів, згуртована розумінням спільної мети та вважає 68% педагогів.

18. До яких органів громадського самоврядування закладу Ви особисто чи Ваші рідні (чоловік/дружина) минулого або цього року обирали представників – це до органу батьківського самоврядування класу (батьківського комітету) - 51% батьків та до органу батьківського самоврядування закладу освіти – 11% опитаних.

19. Повністю дотримані норми Положення про вибори під час проведення останніх виборів до органу батьківського самоврядування закладу вважає 76% батьків.

20. На щорічних зборах (конференції) батьківської громади закладу освіти звітував чинний склад органу батьківського самоврядування закладу перед батьками минулого або цього року – 74% опитаних.

21. Дізнатись про діяльність органу батьківського самоврядування закладу освіти/ класу найчастіше можна відвідавши батьківські збори – 77% опитаних батьків, прочитати/прослухати звіт батьківського комітету – 47%, зайшовши на сайт школи, сторінку у соціальних мережах (Facebook, Instagram, Twitter та ін.) – 17%.

22. Найбільш корисним був для батьківської спільноти чинний склад органу батьківського самоврядування закладу за минулий рік в таких заходах:

- відстоював інтереси батьківської громади на педагогічній раді та перед адміністрацією школи – 43% батьків;
- допомагав педагогам проводити загальношкільні урочистості, патріотичні заходи - 25% батьків;
- інформував батьків про можливості захисту своїх прав як учасників освітнього процесу – 20%;
- організував ряд заходів для привернення уваги вчителів і батьків до проблем дітей та родин – 19%;
- у конфліктних ситуаціях захищав права дітей та батьків (розглядав на засіданнях, звертався до директора, у вищі інстанції тощо) – 18%.

Відкритий виховний простір

1. На питання «Як учні ставляться до школярів з особливими освітніми потребами?» відповідь доброзичливе та так само, як і до інших школярів дали 84% четвертокласників, 53% восьмикласників, 47% десятикласників, 76% вчителів, 40% батьків (школярів з інвалідністю та особливими освітніми потребами у класі немає - 42%).

2. Рідня, а саме батьки та інші дорослі, беруть участь у шкільному житті завжди, коли це пропонували та коли мали на це час вважає 90%

четвертокласників, 41% восьмикласників, 16% десятикласників, 84% педагогів, 89% батьків.

3. Від батьківської спільноти заклад освіти отримав таку допомогу цього та минулого року: батьки ініціювали окремі виховні справи, допомагали організаційно – 52% педагогів та 44 батьків; батьки були безпосередніми учасниками виховних справ, участь у яких брали їхні діти – 36% педагогів та 34% батьків; батьки частково взяли на себе фінансування та матеріальне забезпечення закладу, окремих виховних заходів – 28% педагогів та 18% батьків.

4. Форми роботи, які найактивніше використовуються у роботі з батьками:

- ✓ батьківські збори (обговорення в батьківській спільноті насущних проблем шкільного життя) - 80% педагогів та 82% батьків;
- ✓ індивідуальні зустрічі з батьками - 60% педагогів та 34% батьків;
- ✓ спілкування через засоби електронного зв'язку (телефоном, Skype, ZOOM тощо) – 14% педагогів та 34% батьків;
- ✓ вивчення думки батьків шляхом тестування, спілкування, анкетування - 44% педагогів та 7% батьків;
- ✓ залучення до організації та супроводу туристичних походів, екскурсій, змагань – 38% педагогів та 38% батьків;
- ✓ скерування на консультацію до шкільного психолога - 30% педагогів та 10% батьків.

5. Чи траплялася нагода поспілкуватися у школі з дітьми з інших шкіл? Так, школи іноді влаштовують спільні події (наприклад, святкування чи екскурсії), якимось наші школярі ходили/їздили до них, а вони – до нас – 58% учнів 4 класів, 35% учнів 8 класів, 34% десятикласників, 48% педагогів.

Якість освітнього середовища ЗЗСО

Виховні простори	педагог и	батьк и	8	10	4
Безпечний	8%	15%	4%		49%
Сповнений довіри	12%	5%			34%

Демократичний	42%	8%	1%		15%
Патріотичний	40%	19%	5%	3%	45%
Відкритий	14%	27%	35%		10%
Культуротворчий		1%			29%

ВИСНОВКИ

Безпечний виховний простір

1. Переважній більшості учнів подобається відвідувати школу. Для учнів 4 класів переважаючою мотивацією є навчання – 55%. Для середньої та старшої школи - подобається проводити час зі шкільними друзями – так вважає 83% восьмикласників та 68% десятикласників. З віком знижується навчальна мотивація та в підлітковому віці зростає значення взаємодії з друзями, особистісного спілкування як провідної діяльності.
2. Третина учасників опитування серед учнів всіх вікових категорій визнають наявність насмішок, образ, зрідка застосування сили. Важливо розрізняти одноразові збиткування (конфлікт) та систематичне цькування (булінг). Педагоги менше помічають цю проблему, ніж батьки.
3. Не відчуває у школі дискомфорт 38% учнів 8 класів та 24% учнів 10 класів. Причинами дискомфорту учнів є необхідність вислуховувати докори вчителів перед усім класом (24% - 8 класи та 34% - 10 класи); примушування до участі в заходах, які мене не цікавлять (18% учнів 8 класу та 24% учнів 10 класу); цькування і образи учнів (9% та 10% відповідно).
4. Безпечний виховний простір щодо профілактики злочинності, залежної поведінки і шкідливих звичок серед учнів зазначає більше 60% опитаних учасників. В межах 40%-45% визначають безпечний простір щодо паління учнями цигарок батьки та десятикласники та безпечний простір щодо пошкодження насаджень, дитячих майданчиків, шкільного майна учні 8 та 10 класів.

5. Обізнаність учнів з питань безпечної поведінки щодо правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій, наприклад, пожежі, повітряної тривоги; безпечного користування Інтернетом високо оцінили батьки та педагоги школи (в межах 78%-98%). Проводилась інформаційна робота з батьками учнів щодо безпечного користування мережею Інтернет.
6. Комфортне перебування в приміщенні школи:
- ✓ задоволені температурним режимом школи учні 4 класів та дорослі (у молодшій школі переважно змінені дерев'яні вікна на пластикові). Учні середньої-старшої школи менше задоволені температурними показниками (8 класів – 36%, 10 класів – 21%).
 - ✓ вищі середнього показники щодо чистоти і облаштування навчальних кабінетів та освітлення приміщень;
 - ✓ потребує покращення така складова як чистота та облаштування туалетних кімнат (на даний час відбувається капітальний ремонт та облаштування туалету, в тому числі для проїзду крісла колісного).
7. Усі опитані учасники в межах від 5% до 27% , вважають що їжа у школі несмачна, не відповідає нормам здорового харчування. Переважна більшість 94% учнів 4 класів задоволена харчуванням у школі – їжа у нашій їдальні/нашому буфеті завжди та переважно підігріта і смачна.

Виховний простір сповнений довіри

1. Учні довіряють, найчастіше звертаються за порадою та підтримкою до класного керівника в четвертих (56%) та восьмих класах (49%). Учні 4 класу вказують, що класний керівник підтримувала пропозиції учнів (69%) з метою бути більш самостійними в організації свого шкільного життя. У 10 класах спостерігається зменшення звернень до працівників школи. У межах 11% - 17% учні звертаються до практичного психолога та керівників школи.
2. На думку педагогів, практичний психолог у школі найчастіше займається: просвітницькою діяльністю, психологічним супроводом школярів, психодіагностикою та профілактикою злочинності, залежної поведінки і шкідливих звичок серед підлітків.
3. На думку всіх опитаних, спостерігається позитивне та таке, як з іншими спілкування однокласників до учнів (одного чи кількох), які в зв'язку з війною переселились до вашого населеного пункту в межах 77% - 98%.

4. 88% учнів 4 класів, 62% вчителів, 68% батьків вважають, що виконані завдання усі вчителі оцінюють справедливо. В середній та старшій школі цей показник нижче середнього (33% учнів 8 класів, 13% учнів 10 класів). Таке розуміння оцінювання негативно впливає на навчальну мотивацію учнів, ставлення до вчителів.
5. Майже половина опитаних учнів 4 та 10 класів використовують деколи списування домашніх завдань, контрольних робіт – «списувати деколи доводиться» - 42% (10 класи), 48% (4 класи). «Я принципово ніколи не списую» – 5% (10 класи), 34% (4 класи).
6. Педагоги для забезпечення дотримання учнями принципів академічної доброчесності найчастіше використовують такі методи як: наполягають на самостійному виконанні завдань (80%), навчають школярів покликатись на використані джерела, вказувати праці й авторів (30%), пропонують проблемні/творчі завдання, які неможливо безкарно списати (28%), неупереджено (на підставі чітких критеріїв) оцінюють результати навчання учнів (20%).
7. Більше половини учнів 4 класів мають доброзичливі та дружні стосунки з учнями, учителі підтримували, думкою цікавилися.
8. На думку педагогів та батьків, найчастіше характер міжособистісних відносин між всіма учасниками НВП - «товариські, довірливі та партнерські, найчастіше співпрацюють».
9. Учні 8 та 10 класів відмічають менший рівень довіри батьків до педагогів школи, ніж дорослі.

10. На думку батьків та педагогів, в межах 68%-99% у школі майже відсутні («ніколи») прояви дискримінації за статевою ознакою (сексизм); дискримінації за расовою та/або етнічною ознаками; психологічний тиск педагогів на батьків (мобінг); цькування батьками педагога (булінг); наклеп (поширення завідомо неправдивої інформації, що ганьбить педагога, дитину чи її рідню); вимагання педагогами, адміністрацією хабаря; порушення права учнів на свободу совісті та віросповідання; академічний плагіат (свідоме поширення педагогами чужої наукової інформації із позиції власного авторства).

11. Батьки та вчителі більш одностайні в думках щодо формування особистісних рис на розвиток яких впливає заклад освіти: найвищі результати відповідальність, впевненість, почуття власної гідності,

чесність, сміливість. Учні критичніше відносяться до формування цих рис у школі.

Патріотичний виховний простір

1. Про активне використання державної мови в закладі освіти свідчить високий показник результатів опитування в межах 82% - 94% для всіх учасників.
2. Більшість учнів із захопленням та цікавістю брала активну участь в організації заходів патріотичного спрямування (напр., кампанії вшанування героїв, екскурсії, зустрічі з фахівцями з історії, культури і господарського життя України).
3. У переважній більшості діти та педагоги завжди шанобливо ставляться до державних символів України.
4. Знижені показники серед учнів середньої та старшої школи (27% восьмикласників, 37 % десятикласників) щодо можливості цього або минулого року поспілкуватися з активістами громадських організацій, волонтерами, захисниками Батьківщини.
5. Краєзнавча робота у нашій школі проводиться дуже активно - 89% учнів 4 класів сподобались, були дуже цікаві екскурсії (в музеї, вулицями, рідним краєм), на які клас вирушав минулого навчального року.
6. Найкраще в учнів 4 класів виходить: виконувати напам'ять Гімн України – 95%, описувати Прапор України – 94%, використовувати потрібні слова, жести, стійки (наприклад, стійку «струнко») при вшануванні державної символіки (прапора, герба), а також полеглих українських героїв – 83%, пояснити, чому цінуєш якісь історичні постаті, наприклад, Тараса Шевченка, Лесю Українку, Романа Шухевича або Героїв Небесної Сотні – 75%, розповідати про походження малого Герба України – 61% опитаних.

Культуротворчий виховний простір (розвивальний, мотивуючий до пізнавальної діяльності)

1. Минулого навчального року добровільно брали участь у тематичних конкурсах, турнірах, змаганнях одному та більше, які проводили в школі

різні організації та вчителі найактивніше учні 4 класів (78%), менш активними були учні 10 класів (19%).

2. Третина учнів 8 та 10 класів не приймали участі у позашкільних публічних заходах – олімпіади, конкурси, виставки, змагання (38% учнів 8 класів та 39% учнів 10 класів).
3. Переважна більшість учнів брала участь якщо мав/мала таку можливість в усіх або окремих випадках упродовж минулого навчального року в позаурочних заходах - експедиціях, екскурсіях, подорожах, організованих з ініціативи або за підтримки вчителів чи батьків.
4. Вчителі, які минулого навчального року організовували позаурочні заходи (експедиції, екскурсії, подорожі, дебати, змагання тощо), достатньо дбали і загалом успішно, щоб вони були цікавими і потрібними учням вважає більшість учасників опитування.
5. 80% учнів 4 класів відвідували якийсь шкільний гурток, спортивну секцію або мистецьку студію минулого навчального року. Більшість учнів 8 класів вказують, що у них є інші інтереси, шкільні гуртки, секції, студії не відвідують.
6. Більшість учнів 4 класів позитивно оцінює, як цього року відбувається навчання в школі: подобається, як учителі проводять уроки (75%), звертаються до вчителів, якщо відчувають труднощі (69%), самостійно виконують домашні завдання (61%), у класі не сміються над тими, хто помилився (61%), учителі ставляться до нас з повагою, нікого не принижують, не ображають (86%), учителі допомагають, коли хтось не розуміє, як виконати завдання (93%).
7. Найбільш корисна шкільна бібліотека тим, що учні брали книги для читання та отримували підручники. Найменше учні 8 та 10 класів використовували читальний зал/ бібліотечний комп'ютер для пошуку потрібної інформації, відвідувала заходи, організовані бібліотекою, консультувалась щодо виконання навчальних проектів.
8. Учні 4 класів подобається працювати на уроках в парі з кимось чи у групі (79%). Найчастіше учні 8 та 10 класів з таких предметів виконують завдання групами або/і парами: фізика, технології, література та мова (українська/зарубіжна), іноземна мова (англійська).
9. Найчастіше, на думку вчителів, педагоги іноді пропонують учням названі види завдань: для пари/тріади (60%), для групи учнів (4-6 осіб) (64%),

проект (дослідження, громадський захід) (60%), на прогнозування (54%), творче (есе, роздум, твір) (48%). Регулярно дають вправи на узагальнення (62%), на аналіз і порівняння (62%), на оцінювання (62%).

Демократичний виховний простір

1. Більше половини педагогів та батьків вважають, що учнівство має можливість вільно висловлювати свою думку про заклад, взаємини з педагогами (66 % педагогів та 69% батьків).
2. Найчастіше безперешкодно висловити власну думку щодо подій шкільного життя чи, наприклад, взаємостосунків з педагогами учні 8 та 10 класів можуть: у спілкуванні з класним керівником, виключно в спілкуванні з друзями (на перервах, у позаурочний час) та на учнівських зборах класу. Менше висловлюють власну думку на засіданні органу учнівського самоврядування школи (ради, парламенту тощо) та на загальних зборах (конференції) учнів школи.
3. 60% учнів 4 класів знають правила, за якими у школі організовано учнівське самоврядування.
4. Учні 4 класів добре обізнані, для чого та як діє учнівське самоврядування класу/школи. Найбільше відсотків отримали такі відповіді: учнівське самоврядування створене для того, щоб представляти інтереси та захищати права учнів, брати участь в керуванні школою (71%); керівництво учнівського самоврядування класу / школи обирають усі учні класу/ учні школи, віком від 12 років (70%); керівники учнівського самоврядування класу/школи зобов'язані щорічно звітувати перед класом/ перед усіма школярами про свою роботу (64%).
5. Не брали участі в голосуванні у виборах до органів учнівського самоврядування класу та школи цього або минулого календарного року 50% восьмикласників та 42% десятикласників. Менше 20% учнів брали участь у виборах очільника класу (старости, отамана, голови ради класу тощо) та керівника учнівської спільноти школи (президента, головного отамана тощо).
6. Чергові вибори до органів учнівського самоврядування проходили з повним дотриманням процедури. Спостерігаємо розбіжність між опитаними – 59% учнів 8 класів, 26% учнів 10 класів, 92% педагогів.
7. На думку учнів 8 та 10 класів, вирішальним чином впливає на те, за кого ти віддаси свій голос на виборах до органів учнівського самоврядування

класу, школи, територіальної громади: думка товаришів/ товаришок; особисті якості кандидатів (ініціативний (а), відповідальний (а), наполегливий (а)); поради вчителів, інших дорослих. Менше 20% учнів визначили вплив на вибір програми (плану) дій кандидата /кандидатки, його/її зобов'язання; відношення, у яких перебуваю (товариш (ка)/родич (ка) і т. ін.)

8. На думку учнів 8 та 10 класів в межах 26% - 40%, найбільшу користь від минулорічної діяльності органу учнівського самоврядування школи, його чинного складу така: ухвалював потрібні учням рішення/документи, дієво представляв інтереси учнівства на педагогічній раді та перед адміністрацією школи, провів цікаві пізнавальні і розважальні заходи (змагання, дебати, вечори тощо).
9. Учні 8 та 10 класів високо оцінили ставлення педагогів школи, насамперед дирекції, до учнівського самоврядування. Керівництво і вчителі завжди та переважно зважають на рішення органів учнівського самоврядування - 58% опитаних десятикласників та 72% восьмикласників.
10. Серед опитаних спостерігаються розбіжності у відповідях щодо того, чи органи учнівського самоврядування школи (президент, парламент, учнівський уряд) звітували про свою роботу за цей чи минулий календарний або навчальний рік.
11. На думку опитаних, загалом захищені права і свободи учнів, зокрема ті, що визначені у Конституції (статуті) шкільної учнівської спільноти, немає потреби відстоювати – 40% (8 класи), 16% (10 класи), 76% педагогів, 58% батьків. Розбіжності у відповідях опитаних потребують детальнішого дослідження даного питання.
12. Більше половини опитаних батьків та педагогів (50%-80%) вважають, що керівництво закладу відкрите для спілкування (чує учасників освітнього процесу, знаходить час для спілкування, відкрито обговорює проблеми); керівництво враховує пропозиції медпрацівників; педагогічні працівники без побоювань висловлюють власну думку, навіть якщо вона не співпадає з позицією керівників; права педагогічних працівників у закладі дотримані; керівництво/ педагоги поважають права батьків/рідних як учасників освітнього процесу. Батьки (опікуни) учнів без побоювань висловлюють власну думку, навіть якщо вона не співпадає з позицією класного керівника, дирекції – 58% батьків, класний керівник враховує пропозиції батьків (опікунів) – 69% батьків.

13. Найчастіше учасники освітнього процесу та громадськість довідуються про прийняті адміністрацією закладу рішення, результати її роботи з допомогою наказів, які оприлюднюються на зборах спільноти закладу, батьківських та учнівських зборах (64% педагоги та 50% батьки).
14. Усе, що потрібно, погоджувала цього річ та минулого року дирекція свої рішення з батьківським комітетом закладу освіти - 51% опитаних батьків.
15. Педагоги школи в більшій мірі беруть участь у розробленні офіційних документів закладу освіти, ніж батьки.
16. Половина опитаних батьків обирали представників до органу батьківського самоврядування класу (батьківського комітету).
17. Повністю дотримані норми Положення про вибори під час проведення останніх виборів до органу батьківського самоврядування закладу вважає 76% батьків.
18. Найчастіше дізнатись про діяльність органу батьківського самоврядування закладу освіти/ класу найчастіше можна відвідавши батьківські збори (77% батьків), прочитати/прослухати звіт батьківського комітету – 47%.
19. Найбільш корисним (в межах 40% - 20% опитаних батьків) був для батьківської спільноти чинний склад органу батьківського самоврядування закладу за минулий рік в таких заходах: відстоював інтереси батьківської громади на педагогічній раді та перед адміністрацією школи; допомагав педагогам проводити загальношкільні урочистості, патріотичні заходи; інформував батьків про можливості захисту своїх прав як учасників освітнього процесу.
20. Заклад освіти працює як спільнота педагогів, учнів, їх батьків і опікунів, згуртована розумінням спільної мети так вважає 68% педагогів.

Відкритий виховний простір

1. Переважає серед учнів доброзичливе та так само, як і до інших школярів ставлення до дітей з особливими освітніми потребами (84% четвертокласників, 53% восьмикласників, 47% десятикласників). Характерно, чим молодші учні, тим краще ставлення.
2. Рідня, а саме батьки та інші дорослі, беруть участь у шкільному житті завжди, коли це пропонували та коли мали на це час вважає більшість

90% четвертокласників, 84% педагогів, 89% батьків. Участь батьків в шкільному житті дитини зменшується в підлітковому віці на думку учнів 8 та 10 класів (41% восьмикласників, 16% десятикласників).

3. Найбільше від батьківської спільноти заклад освіти отримав таку допомогу цього та минулого року: батьки ініціювали окремі виховні справи, допомагали організаційно – 52% педагогів та 44 батьків; батьки були безпосередніми учасниками виховних справ, участь у яких брали їхні діти – 36% педагогів та 34% батьків; батьки частково взяли на себе фінансування та матеріальне забезпечення закладу, окремих виховних заходів – 28% педагогів та 18% батьків.
4. Найактивніше використовуються у роботі з батьками такі форми роботи: батьківські збори (обговорення в батьківській спільноті насущних проблем шкільного життя) - 80% педагогів та 82% батьків; індивідуальні зустрічі з батьками - 60% педагогів та 34% батьків; спілкування через засоби електронного зв'язку (телефоном, Skype, ZOOM тощо) – 14% педагогів та 34% батьків; вивчення думки батьків шляхом тестування, спілкування, анкетування - 44% педагогів та 7% батьків; залучення до організації та супроводу туристичних походів, екскурсій, змагань – 38% педагогів та 38% батьків.
5. На думку опитаних, у школі траплялася нагода поспілкуватися з дітьми з інших шкіл. Школи іноді влаштовують спільні події (наприклад, святкування чи екскурсії), якось наші школярі ходили/їздили до них, а вони – до нас – 58% учнів 4 класів, 35% учнів 8 класів, 34% десятикласників, 48% педагогів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Безпечний виховний простір

1. Педагогам школи, психологічній службі продовжувати роботу з учасниками навчально-виховного процесу щодо ненасильницького спілкування, нульової толерантності до булінгу, насильства, дискримінації за будь-якими ознаками. Усі випадки звернень з приводу булінгу, проблемних ситуацій потрібно обговорювати в НВП, застосовувати метод медіації, виробляти заходи та рішення з протидії булінгу, слідкувати за їх дотриманням. Жодна з причин не може бути виправданням булінгу. Про це не треба мовчати, його не можна перечекувати, а лише подолати спільними зусиллями. Проводити роботу з постраждалими, кривдниками та їх батьками. Впроваджувати алгоритм реагування закладу освіти та проводити заходи з протидії насильства.
2. Залучати спеціалістів ювенальної превенції, соціальних служб, громадських організацій до просвітницько-профілактичної роботи з дотримання прав, протидії булінгу та відповідальності неповнолітніх.
3. Поширювати ідеї гледінгу за принципом «рівний-рівному». Учителям та батькам пропонують замість того, щоб зосереджуватися на небажаному, говорити з дітьми про те, як здійснювати чужі бажання, ставати такими собі щоденними Сантами Клаусами. Залучати батьків, педагогів і дітей навколо спільної платформи для розвитку емпатії та навичок комунікації. Програми боротьби з булінгом надто зосереджені на розв'язанні проблем замість того, щоб розвивати культуру співчуття та емпатії. Вони значно швидше розвиваються у дітей, які почуваються цінними та у безпеці, а помічниками стають дорослі, які реагують на емоційні потреби дітей. Дні щасливого дитинства будують здорове та якісне життя. Школи мають навчити учнів бачити свої сильні сторони,

дати їм радість, грайливість і цікавість до світу, запевнити, що вони цінні та важливі. Гледінг називають суперсилою, яка впливає на інших. У цій ідеї чимало такого, що задовольняє потреби дитини бути важливим для інших, впливати на події, заводити нових друзів, наслідувати дорослих.

4. Для забезпечення психологічного комфорту учнів педагогічна діяльність має будуватись на принципах діалогічного спілкування, дотримання прав дитини. Практичному психологу ознайомити педагогів з даними результатами, виробити алгоритм ненасильницького спілкування в системі «вчитель-учень, «учень-учень». Для старших підлітків провідною діяльністю є спілкування, а значущими стають ровесники, друзі. Вони емоційно вразливі та чутливі до критики, невдач та помилок. Кращим засобом впливу є повага, визнання особистості.
5. Педагогам школи, психологічній службі планувати роботу щодо профілактики залежної поведінки і шкідливих звичок серед учнів, зокрема паління учнями цигарок та бережного ставлення до шкільного майна. Залучати спеціалістів для проведення ефективних інформаційних кампаній для учасників освітнього процесу, спрямованих на популяризацію здорового та безпечного способу життя, протидію поширенню серед дітей та підлітків звичок, небезпечних для їх фізичного або психічного здоров'я.
6. Щодо комфортного перебування в приміщенні школи заступнику директора з господарських питань, технічному персоналу школи дотримуватись санітарно-гігієнічних вимог щодо чистоти туалетних кімнат. Запланувати покращення температурного режиму в приміщеннях середньої та старшої школи шляхом заміни старих дерев'яних вікон та утеплення приміщень.
7. Працівникам шкільної їдальні урізноманітнювати меню, що буде сприяти більшому залученню учнів середньої та старшої школи до вживання гарячих страв.

Виховний простір сповнений довіри

1. Психологічній службі школи удосконалювати механізми психологічного супроводу та підтримки в закладі освіти, запроваджувати дієві механізми взаємодії з усіма учасниками навчально-виховного процесу.

2. Педагогам застосовувати прозору система оцінювання у школі - вчителі пояснюють, чому поставили ту чи іншу оцінку, не маніпулюють оцінюванням. Педагогам ознайомити учнів з критеріями, правилами та процедурами оцінювання навчальних досягнень. Педагогам-предметникам в доступному місці класу розмістити інформацію про критерії оцінювання з кожного навчального предмета, поширити її серед батьківства.

3. Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів, визначених законом правил, якими мають керуватись учасниками НВП з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Педагогам, батькам важливо систематично проводити бесіди про важливість дотримання академічної доброчесності серед учнів, навчати дотримуватись принципів: гідна та моральна поведінка, чесність при виконанні завдань, відповідальність за власні вчинки, толерування думок інших, взаємоповага.

4. Сформулювати місію закладу загальної освіти та домовитись (педколективу за участі батьківського і учнівського активу) про риси характеру, які слід розвивати в учнів молодшої, базової та профільної школи у межах конкретного семестру/навчального року. Педагогам школи під час уроків, на позакласних заходах з залученням батьків, громадських організацій продовжувати формувати позитивні особистісні, моральні та вольові риси характеру. Підібрати цікаві учням навчальні завдання і виховні справи, завдяки яким у них упродовж семестру/навчального року формуватимуться визначені риси характеру. Укласти план виконання навчальних завдань та проведення виховних справ у молодшій, базовій та профільній школі так, щоб усі учні мали змогу формувати чи розвивати уміння і ставлення, беручи участь у діяльності на кожному з напрямів формування сильного характеру. Залучити кожного учня школи до виконання навчальних завдань та до участі у виховних справах, що забезпечують формування передбачених планом рис сильного характеру (потрібних для цього умінь та ставлень) на усіх напрямках.

Патріотичний виховний простір

1. Класним керівникам, педагогу-організатору запланувати заходи з активістами громадських організацій, волонтерами, захисниками Батьківщини з метою патріотичного виховання школярів. Поширювати у школі журналістський проект «Подвиги героїв, що надихають». Відвідати з учнівським самоврядуванням школи Національний реабілітаційний центр «Незламні», підтримати та поспілкуватись з військовими під час реабілітації. Залучити Центр військово-патріотичного виховання школи до роботи з учнями.

Культуротворчий виховний простір (розвивальний, мотивуючий до пізнавальної діяльності)

1. Педагогам-предметникам, педагогу організатору сприяти добровільній реалізації потенціалу учнів 8 та 10 класів, створенні ситуації успіху під час участі в тематичних конкурсах, турнірах, змаганнях на базі школи та у позашкільних публічних заходах – олімпіадах, конкурсах, виставках, змаганнях.
2. У нашій школі активно діє багато гуртків та секцій спортивного, театрального-мистецького, танцювального, розвивального спрямування. Їх переважно відвідують учні молодшої школи. Тренерам з секцій та гурткової роботи активно рекламувати та запрошувати учнів середньої та старшої школи для реалізації інтересів та здібностей – танцювальний «Оазис», бальні танці, карате, санний спорт, веслування, військово-патріотичний, лікувальної фізкультури, бісероплетіння, театральний тощо.
3. Шкільним бібліотекарям активувати роботу з учнями 8 та 10 класів щодо використання читального залу/ бібліотечного комп'ютера для пошуку потрібної інформації, проводити літературні, пізнавальні заходи, зустрічі, консультувати учнів щодо виконання навчальних проєктів.
4. Вчителям-предметникам з математики (алгебри та геометрії), основи здоров'я, біології використовувати під час уроків виконання завдання групами або/і парами. Завдання в парах дає учням час поміркувати, обмінятися ідеями з партнером. Вона розвиває навички спілкування, вміння висловлюватись, критично мислити, переконувати, вести дискусію.

Демократичний виховний простір

1. Педагогу – організатору ознайомити класних керівників, учнів школи (на сайті школи, в соціальних мережах школи) з положенням про вибори президента школи та членів шкільного парламенту. Під час виборів до парламенту школи та класу залучати та враховувати думку більшості учнів школи (класу), шкільної громади шляхом онлайн голосування. Серед критеріїв вибору кандидата надавати перевагу програмі (плану) дій кандидата /кандидатки, його/її зобов'язання. Дотримуватись основних принципів, які покладені в основу діяльності шкільного учнівського самоврядування:

відповідальності, принцип рівноправності та співробітництва, принцип гласності, принцип колективності.

2. Педагогу організатору, учнівському самоврядуванню співпрацювати та впроваджувати вирішення інших важливих питань, зокрема організувати ряд заходів для привернення уваги вчителів і батьків до проблем учнівської молоді, регулярно інформувати учнів про способи та інструменти захисту своїх прав і свобод. Учнівський парламент пропагує дружні відносини та співпрацює з різними громадськими об'єднаннями на принципах взаємоповаги і незалежності; співпрацює з педагогами і батьками.

3. Педагогу – організатору, учнівському самоврядуванню сприяти прозорості та публічності звітування органів учнівського самоврядування школи (президент, парламент, учнівський уряд) про свою роботу за цей чи минулий календарний або навчальний рік. Важливо інформувати учнів про такий захід, результати звіту оприлюднювати в класах, поширювати з допомогою електронних мереж (сайт школи, соціальні мережі).

4. Адміністрації школи, психологічній службі школи, класним керівникам, педагогам, батькам продовжувати реалізовувати заходи з дотримання прав та свобод всіх учасників навчально-виховного процесу на основі нормативно-правових документів. Спільнотою школи узгоджено правила поведінки здобувачів освіти, де описано загальні права та правила поведінки. Вироблення правил поведінки у школі та класі та їх дотримання є показником загальної культури школи та створення безпечного освітнього середовища На початку навчального року на рівні школи та у кожному класі розробляються правила поведінки з метою недопущення порушення прав учасників НВП. За умови систематичності порушення правил залучається психологічна служба школи (психологічний супровід, поведінкове керівництво), спеціалісти ювенальної превенції.

5. Адміністрації школи активніше долучати батьків до розроблення офіційних документів закладу освіти, зокрема правил внутрішнього розпорядку, виховних проєктів, стратегії/ програми розвитку закладу, річного плану роботи закладу освіти.

Відкритий виховний простір

1. Практичному психологу, педагогам школи продовжувати роботу з формування інклюзивного освітнього середовища, толерантного та неупередженого ставлення учнів один до одного.

2. Адміністрації школи, класним керівникам заохочувати участь батьків в шкільному житті дитини, в тому числі в середній та старшій школі. Залучати до формування у школі демократичного, відкритого, безпечного, культурологічного, патріотичного, сповненого довіри виховного простору.
3. Класним керівникам, практичному психологу, адміністрації школи використовувати інтерактивні форми роботи з батьками: батьківські лекторії (просвіта з питань сімейної педагогіки), тренінги батьківської компетентності, залучення батьків до гурткової роботи, волонтерства, проведення батьками майстер-класів з професійної компетентності.
4. Адміністрації школи продовжувати сприяти комунікації, спілкуванню та співпраці з учнями, дітьми з інших закладів – дошкільні навчальні заклади, коледжі, заклади профтехосвіти, університети, секції та гуртки, колаборація (спільна діяльність, спільна праця для досягнення мети) з закладами інших міст.